

O SEZONOWOŚCI RZĘSISTKOWICY

JERZY GŁĘBSKI

Zakład Analityki Klinicznej przy III Kat. Chorób Wewnętrznych AM, Łódź

Obserwacje prowadzono w ciągu 5 kolejnych lat (1 I 1958 — 31 XII 1962). Zbadano łącznie 39 692 osoby hospitalizowane, w wieku od 3 miesięcy do 90 roku życia (19 381 kobiet i 20 311 mężczyzn). Obserwowana grupa, nie dobierana pod kątem zarażenia rzęsistkiem pochwowym, składała się z ludzi różnych środowisk i zawodów, o różnym poziomie zamożności, żyjących w różnych warunkach sanitarnych.

Oceniano osady moczu w preparatach bezpośrednich w jasnym polu widzenia i w mikroskopie fazowym. Jak wykazano w poprzednich naszych badaniach, metoda ta jest wystarczająco czuła i pewna do tego typu pracy.

Badanych podzielono na 2 grupy: aktywnych płciowo (od 18 do 60 roku życia) i pozostałych (poniżej 18 i powyżej 60 roku życia). Wyraźne sezonowe wahania stwierdzono u kobiet między 18 i 60 rokiem życia. Mimo że w pozostałych grupach można je było również zaobserwować, zbyt małe liczby wykrytych zarażeń wymagają dalszego przedłużenia czasu obserwacji i zwiększenia liczby badanych dla wyciągnięcia statystycznie umotywowanych wniosków. Natomiast, jak wspomniano, u kobiet od 18 do 60 roku życia stwierdzono w ciągu 5 kolejnych lat cykliczne, sezonowe wahania liczb wykrywanych zarażeń. Są one wyraźne przy obydwu metodach badania (tabl. 1).

W każdym roku stwierdza się statystycznie istotną różnicę między najmniejszym i największym odsetkiem wykrytych zarażeń. Podobne wyniki daje również statystyczna weryfikacja średnich odsetków zarażeń wykrytych każdą z używanych metod. Różnice sięgają 200-400% (tabl. 2).

Sezonowe wahania dobrze obrazują krzywe (rys. 1 i 2).

Obserwowano zawsze minimum zarażeń od grudnia do lutego,

Referat zgłoszony na II Sympozjum w sprawie trychomonadozy — Lublin 16-17 XI 1963.

TABELA 1

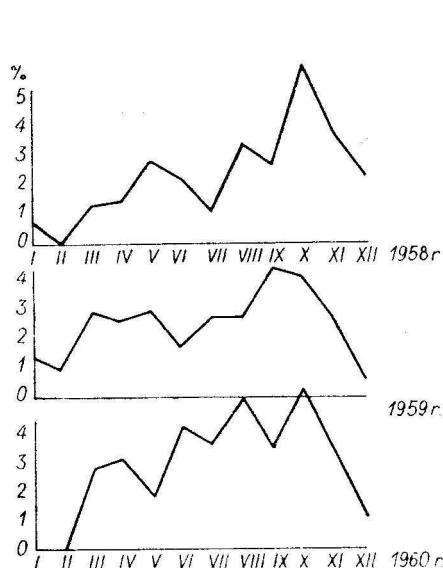
Miesięczne wahania wykrywanych zarażeń w kolejnych latach
(w odsetkach badanych)

Miesiąc	Badania w jasnym polu widzenia			W mikr. fazowym	
	1958 r.	1959 r.	1960 r.	1961 r.	1962 r.
I	0,78	1,45	0	7,06	10,23
II	0	0,98	0	4,13	9,47
III	1,22	2,84	2,70	9,74	15,99
IV	1,35	2,57	2,93	13,65	13,97
V	2,77	2,88	1,65	12,89	8,82
VI	2,15	1,67	4,05	8,60	9,84
VII	1,09	2,61	3,67	11,24	15,38
VIII	3,31	2,64	4,97	14,67	12,50
IX	2,63	4,22	3,46	14,68	15,53
X	5,73	3,83	5,24	14,61	14,55
XI	3,81	2,54	3,24	7,54	17,48
XII	2,23	0,59	1,08	7,74	9,46

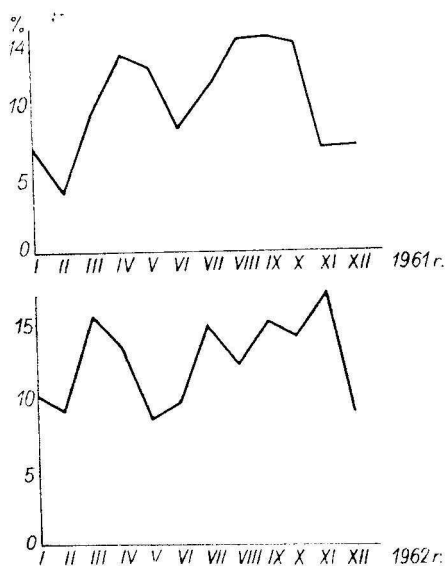
TABELA 2

Średnie miesięcznych wahań wykrytych zarażeń w jasnym p.w. i w mikroskopie fazowym

Miesiąc	Jasne pole widzenia		Mikroskop fazowy	
	1958 — 1960 r. łącznie		1961 — 1962 r. łącznie	
	liczba badanych 8020	odsetek wykrytych zarażeń	liczba badanych 4805	odsetek wykrytych zarażeń
I	860	0,81	484	8,47
II	657	0,30	432	6,48
III	644	2,17	455	12,74
IV	695	2,30	428	13,78
V	703	2,42	460	11,09
VI	719	2,64	379	9,23
VII	632	2,53	364	13,46
VIII	521	3,65	326	13,50
IX	672	3,42	304	15,13
X	665	4,96	391	14,58
XI	719	3,20	405	12,59
XII	533	1,31	377	8,75

Ryc. 1. Krzywe miesięcznych wahań wykrytych zarażeń w jasnym polu widzenia

Ryc. 2. Krzywe miesięcznych wahań wykrytych zarażeń w mikroskopie fazowym

a maksimum od sierpnia do listopada. Przypadało ono w kolejnych latach w różnych miesiącach. Liczby większych zarażeń nie wzrastają równomiernie do maksimum, ale wykazują jeszcze około połowy roku kalendarzowego spadek. Zaobserwowano go w 1958 r. w lipcu, w 1959 r. w czerwcu, w 1960 r. w maju, w 1961 r. w czerwcu i w 1962 r. w maju. Od listopada obserwuje się gwałtowny spadek liczby wykrywanych zarażeń do minimum w lutym. W marcu stwierdza się znowu szybki ich wzrost.

Należy uznać istnienie sezonowości rzęśistkowicy. Jest ona pozornie sprzeczna z obserwacjami długotrwałego utrzymywania się zarażeń, wydaje się jednak, że można tę sprzeczność łatwo wytłumaczyć na drodze rozumowania statystycznego. W krótkotrwałych obserwacjach zbyt małych liczebnie grup ustąpienie rzęśistkowicy może się po prostu nie zdarzyć, zwłaszcza, jeśli obserwacja prowadzona jest w okresie małych wahań krzywej zarażeń. Potwierdziliśmy to zresztą w naszych innych badaniach.

W obecnej chwili niemożliwe jest uzasadnienie zjawiska sezonowości. Dotychczasowe próby tłumaczeń (kąpiele w wodach stojących) nie wytrzymują krytyki. Również nasze wstępne próby powiązania tego zjawiska z sezonowymi wahaniami ciepłoty powietrza nie wykazały współzależności. Można przyjąć, że w porze zimowej część zarażeń przecho-

dzi w stan utajenia albo ulega samoistnemu wyleczeniu. Zagadnienie pozostaje nadal otwarte i wymaga dalszych badań.

Bez względu na przyczyny sezonowość powinna być uwzględniana przy porównywaniu wyników prac naukowych. Stwierdzenie sezonowości tej choroby rozszerza również naszą wiedzę o epidemiologii rzęsistkowicy, a być może, będzie miało także jakieś znaczenie w odniesieniu do biologii samego wiciowca lub mechanizmu czynników patogenetycznych w organizmie człowieka.

Adres autora:

Łódź, Piotrkowska 178

SEASONAL VARIATIONS IN THE INCIDENCE OF TRICHOMONADOSIS

by

J. GŁĘBSKI

The observations were led for 5 consecutive years (1958-1962). The total number of cases included 39,692 subjects, hospitalized, unselected from the point of view of trichomonal infestation, at the age ranging from 3 months to 90 years (19,381 women and 20,311 men). The examined represented an average population.

The urinary sediment was examined in direct preparations, in the field of vision, as well as in phase microscope.

Seasonal variations were found to occur in the whole population, the most pronouncedly in women at the age of sexual activity. During the 5-year observation period the minimal infestation rate occurred in the time from December to February, the maximal one from August to November.

The results were subjected to statistical analysis; the differences amount to 200-400%.

The results obtained point to the existence of season-conditioned trichomonadosis. No correlation could be found between the seasonal variations and annual oscillations of temperature. It is to be assumed that in the winter time a part of infestations is latent or undergoes a spontaneous regression.

Regardless of their reason, the seasonal variations should be taken into account when comparing the results of scientific investigations.